

УДК: 347.775(497.11)

CERIF: S 130, S 144

ТИП РАДА: ПРЕГЛЕДНИ НАУЧНИ РАД

DOI: 10.55836/PiP_22403A

др *Катарина* ЈОВИЧИЋ*

Виши научни сарадник Института за упоредно право у Београду,
Србија

ЗАШТИТА ПОСЛОВНЕ ТАЈНЕ У ПРАВУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Сажетак

У овом раду се анализира правна заштитна пословне тајне у правном поретку Републике Србије. Применом правнодоимайској методе исцртавања анализирају се правила актуелних и релевантних домаћих прописа, а упоредноправни метод се користи ради упоређивања националној систему заштите пословне тајне са аналоним правним системом у Европској унији. Полазна хипотеза је да је заштитна пословних тајни стваришко питање које захтева пажљиво планирање и организовање, као и константно унапређивање, како би се пословне тајне очувале и што дуже економски искористићавале. Циљ рада је да се дође до закључака који су практично употребљиви како за законите држаоце пословне тајне, тако и за остала лица која у различитим улогама учествују у пословцима заштите пословне тајне.

* Електронска адреса аутора: katarinajovicic.rs@gmail.com.

Кључне речи: *Заштитиња пословне тајне. – Тужбени захтеви за заштитињу пословне тајне. – Тужба за накнаду штете због незаконитиој стицања, коришћења и откривања пословне тајне. – Привремене мере у поступку заштитиње пословне тајне.*

I Увод

Успешност пословања привредних субјеката и њихова вредност на тржишту се мери не само на основу материјалне имовине коју поседују, већ узимањем у обзир и права интелектуалне својине која су регистровали. Поред тога, они остварују приходе и на основу економског искоришћавања одређених информација које немају неопходну дозу иновативности да би се успешно подвргле формалном поступку регистрације као права интелектуалне својине. Реч је о пословним тајнама које имају комерцијалну вредност зато што су тајне.¹ Чињеница да пословне тајне једног привредног субјекта нису јавно доступне може му обезбедити компетитивну предност на тржишту.

Правни системи у упоредном праву препознају важност пословних тајни за њихове законите држаоце као и њихов значај за економску стабилност и развој друштва.² Због тога, право штити пословне тајне одговарајућим прописима.

Право на правну заштиту пословне тајне у међународним изворима права је установљено Споразумом о трговинским аспектима права интелектуалне својине,³ који је формулисан као Анекс 1Ц Уговора о оснивању Светске трговинске организације.⁴ Чл. 39 ТРИПС Споразума прописује да се пословна тајна односи на информације које су тајне, које имају комерцијалну вредност и под условом да лице које их контролише предузима разумне мере да их одржи у тајности. Ова три

1 Тајност пословне тајне је кључни елемент за квалификацију постојања комерцијалне вредности информације која је њен предмет, независно од тога да ли та информација сама по себи има економску вредност.

2 Осим привредних субјеката, пословне тајне могу имати и лица која нису у тој категорији, на пример уметници, аматери иноватори, образовне и научне установе итд.

3 Споразум о трговинским аспектима права интелектуалне својине (*Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS)*), доступно на адреси: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/27-trips.pdf, 12. 4. 2022.

4 Светска трговинска организација је основана међународним уговором који је закључен у Маракешу 15. априла 1994. године.

критеријума квалификације пословне тајне су постављена кумулативно и до данас се нису мењала. За разлику од тога, правна заштита пословне тајне је област која се константно унапређује.

У праву Европске уније основни извор права заштите послове тајне је Директива о пословним тајнама из 2016. године,⁵ са којом су усклађени национални прописи држава чланица. Са поменутом директивом усклађен је и Закон о заштити пословне тајне Републике Србије из 2021. године.⁶ У Републици Србији се пословна тајна уређује и Законом о привредним друштвима,⁷ Законом о трговини⁸ као и Кривичним закоником којим се прописује посебно кривично дело „одавање пословне тајне“.⁹ Релевантни пропис за правну заштиту пословне тајне је и Закон о облигационим односима¹⁰ као општи пропис о накнади штете.

Организовање и спровођење заштите пословних тајни захтева одређене напоре, па и финансијска улагања. То може да представља оптерећење за привредне субјекте, а додатни проблем с тим у вези је и чињеница да се њен економски потенцијал може реализовати, по правилу, само ако се запослени, односно трећа лица са којима послодавац остварује пословну сарадњу, упознају са њиховим садржајем. Да би

5 Директива 2016/943 о заштити неоткривених знања и искустава те пословних информација (пословне тајне) од незаконитог прибављања, употребе и откривања (*Directive (EU) 2016/943 of the European Parliament and of the Council of 8 June 2016 on the protection of undisclosed know-how and business information (trade secrets) against their unlawful acquisition, use and disclosure*, OJ L 157/1, 15. 6. 2016).

6 Закон о заштити пословне тајне, *Службени гласник РС*, бр. 53/2021.

7 Закон о привредним друштвима, *Службени гласник РС*, бр. 36/2011, 99/2011, 83/2014, 5/2015, 44/2018, 85/2018, 91/2019 и 109/2021, чл. 72–77.

8 Закон о трговини – ЗТ, *Службени гласник РС*, бр. 52/2019. Чл. 41 ст. 1 тач. 4 изричито прописује да је стицање, коришћење и одавање пословне тајне без сагласности њеног имаоца, а у циљу отежавања његовог положаја на тржишту, радња нелојалне тржишне утакмице. Према чл. 41 ст. 3 ЗТ оштећеном трговцу у овом случају је на располагању тужба којом од суда тражи утврђење радње непоштене тржишне утакмице, забрану њеног даљег вршења, отклањање насталих последица, као и накнаду штете. Према овом закону, оштећени трговац има право не само на накнаду материјалне штете, већ и на накнаду нематеријалне штете (чл. 41 ст. 5 ЗТ) под условом да суд нађе да околности случаја то оправдавају, а нарочито значај, трајање и интензитет повреде, ефекат повреде на пословање тужиоца, значај повређеног добра и циљ коме служи та накнада штете, као и томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом (чл. 41 ст. 6 ЗТ).

9 Кривични законик – КЗ, *Службени гласник РС*, бр. 5/2005, 88/2005, 107/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016 и 35/2019. Кривично дело одавање пословне тајне прописано је у чл. 240 КЗ.

10 Закон о облигационим односима – ЗОО, *Службени лист СФРЈ*, бр. 29/1978, 39/1985, 45/1989 – УСЈ, 57/1989, *Службени лист СРЈ*, бр. 31/1993 и *Службени гласник РС*, бр. 18/2020.

пословне тајне остале недоступне неовлашћеним лицима морају се предузимати одређене мере заштите да би се она онемогућила да их стекну, користе или да их учине јавно доступним.

Без предузимања одговарајућих мера заштите послодавци не могу рачунати на правну заштиту пословних тајни. Међутим, они као да још увек не сагледавају шта све треба да предузму да би своје пословне тајне ефикасно заштитили. У правној литератури су издвојене три области у којима се с тим у вези прави највише пропуста. То су: 1) идентификација, евидентирање и одговарајуће вредновање пословне тајне, 2) сачињавање протокола интерне контроле заштите пословне тајне и 3) заштита пословне тајне у ситуацијама када запослени пређе на рад код другог послодавца.¹¹

У овом раду се анализира правна заштита пословне тајне у правном поретку Републике Србије, која се организује и спроводи на два нивоа: у оквиру привредног субјекта и у судском поступку. Применом правнодогматског метода истраживања анализирају се правила актуелних и релевантних домаћих прописа, а упоредноправни метод се користи ради упоређивања националног система заштите пословне тајне са аналогним правним системом у Европској унији. Циљ рада је да се дође до закључака који су практично употребљиви како за законите држаоце пословне тајне тако и за остала лица која у различитим улогама учествују у поступцима заштите пословне тајне.

II Два нивоа организовања и спровођења заштите пословне тајне

Привредни субјекти слободно одлучују о начину заштите својих пословних тајни. То није њихова законска обавеза, већ потреба коју треба да сагледају као нужни услов успешног пословања. Међутим, мере које привредни субјекти могу да организују и реализују нису увек довољне да би се пословне тајне ефикасно заштитиле. За то је често нужна неопходно применити одговарајуће мере које су у основи принудне, па и казнене, а које може наложити и спровести само суд (односно други за то овлашћени орган).

1. Заштита пословне тајне у оквиру привредног субјекта

На нивоу привредног субјекта заштита пословне тајне се, по правилу, организује на два начина: нормативним актима и на основу

11 Bradford K. Newman, „Protecting Trade Secrets – Dealing with the Brave New World of Employee Mobility“, *Business Law Today*, Vol. 17, Nr. 2/2007, 25–30.

закључених уговора са запосленима и пословним партнерима. Нормативним актима се регулише управљање пословним информацијама, подацима и документима у складу са специфичностима привредне делатности привредног субјекта и уз уважавање карактеристика његове организације рада.¹² Уговорна заштита пословне тајне се остварује на основу закључених уговора између привредног субјекта као власника односно законитог држаоца пословне тајне, с једне стране, и запосленог, с друге. Поред тога, привредни субјект уговара заштиту пословне тајне и са пословним партнерима којима се по његовом овлашћењу омогућава сазнање и коришћење пословне тајне.¹³ Уговорна обавеза заштите може бити формулисана као клаузула у оквиру уговора о раду коју међусобно закључују послодавац и запослени, односно, уговора о пословној сарадњи између два привредна субјекта (на пример, уговора о лиценци, франшизингу, финансијском лизингу, кредиту итд.), или може бити предмет регулисања посебног уговора између тих лица.

Санкције због повреде дужности заштите пословне тајне могу се прописати како нормативним актима, тако и уговором. У првом случају послодавац одговарајућим актом предвиђа да такво поступање истовремено представља и повреду радне дисциплине која се санкционише одговарајућим дисциплинским мерама, на пример новчаном казном и/или престанком радног односа. Уговором је, такође, могуће да се стране уговорнице споразумеју да повреда уговорне дужности заштите пословне тајне има за последицу одређене санкције, најчешће накнаду штете¹⁴ и/или престанак уговора о раду, односно уговора о пословној сарадњи. Околност да је уговор пуноважно престао због повреде уговорне обавезе заштите пословне тајне може се одразити на висину накнаде штете у том смислу што штетник, који је то учино намерно или услед крајње непажње, не може да рачуна на ограничење износа накнаде штете на

12 На пример: начин одређивања пословне тајне, процедуре и мере за обезбеђење и заштиту докумената и података пословне тајне (нпр. означавање на документу да је пословна тајна, одређивање лица која могу бити упозната са пословном тајном, вођење евиденције о поступању са документима и подацима који представљају пословну тајну, прописивање начина чувања података и докумената који представљају пословну тајну, итд.), начин коришћења информација које представљају пословну тајну и њихова заштита од неовлашћеног приступа, одговорност лица која су овлашћена да користе пословне тајне за повреду дужности чувања пословне тајне.

13 Овај уговор се у праву означава као уговор о поверљивости. Вид. Јелена Перовић Вујачић, „Клаузула поверљивости у међународним привредним уговорима“, *Constitutio lex superior: сећање на професора Павла Николића* (ур. Оливер Николић, Владимир Чоловић), Београд, 2021, 226–230.

14 Законити држалац пословне тајне има, независно од наведених мера заштите, право и на накнаду штете коју је претрпео због незаконитог прибављања, употребе или откривања пословне тајне, што је право које му је гарантовано законом, и као такво се не може уговором искључити.

основу примене правила предвидљивости штете,¹⁵ већ би у том случају био дужан да надокнади целокупну штету.¹⁶

Имајући у виду да је примарни интерес законитог имаоца пословне тајне да је што дуже држи у тајности, за њега је од суштинске важности да спречи њихово незаконито прибављање, а ако се то већ догодило – онда да спречи неовлашћено лице да пословну тајну економски искоришћава или је учини јавно доступном.¹⁷ Нормативна заштита пословне тајне у оквиру привредног субјекта није довољна да то осигура, већ је за то потребна подршка суда.

Директива о пословним тајнама установљава обавезу држава чланица да уреде право на заштиту пословне тајне у одговарајућем

- 15 Према правилу чл. 266 ст. 1 ЗОО поверилац има право на накнаду штете „ [...] коју је дужник у време закључења уговора морао предвидети као могућу последице повреде уговора, а с обзиром на чињенице које су му тада биле познате или морале бити познате.“ Међутим, ово ограничење се не примењује у случају намерног неиспуњења уговора или преваре, као и услед неиспуњења уговора због крајње непажње, те ће штетник бити дужан да оштећеном надокнади целокупну штету која је настала због повреде уговора, независно од тога да ли су му биле познате посебне околности због којих је та штета настала (чл. 266 ст. 2 ЗОО).
- 16 Чл. 266 ст. 2 ЗОО искључује примену ограничења накнаде штете на предвидљиву штету у случају намерног неиспуњења уговора или преваре, као и услед неиспуњења уговора због крајње непажње. У тим ситуацијама је штетник дужан да оштећеном надокнади целокупну штету која је настала због повреде уговора, независно од тога да ли су му биле познате посебне околности због којих је та штета настала.
- 17 Незаконито прибављање, коришћење и откривање пословне тајне регулише чл. 4 Закона о заштити пословне тајне, који одговара чл. 4 Директиве о пословним тајнама. У складу са чл. 4 ст. 1 Закона сматра се да је прибављање пословне тајне незаконито ако је неко лице 1) неовлашћено приступило, присвојило или умножило документа, предмете, материјале, супстанце или електронске датотеке које су под законитом контролом држаоца пословне тајне, а садрже пословну тајну или се пословна тајна из њих може извести, или 2) другим поступањем за које се, у датим околностима, сматра да је у супротности са добрим пословним обичајима. Законска претпоставка је да лице које је незаконито прибавило пословно тајну (на наведени начин) истовремено чини и повреду у виду незаконите употребе или откривања пословне тајне (чл. 4 ст. 2 тач. 1). Поред тога, незаконита употреба и откривање пословне тајне је и када неко лице прекрши споразум о поверљивости или другу обавезу која се односи на забрану откривања пословне тајне (чл. 4 ст. 2 тач. 2) као и када неко лице прекрши уговорну или другу обавезу којом се ограничава коришћење пословне тајне (чл. 4 ст. 2 тач. 3 Закона). Прибављање, коришћење или откривање пословне тајне се сматра незаконитим и ако је лице које то чини знало или морало да зна да је пословна тајна прибављена од лица које је ту тајну незаконито користило или открило (чл. 4 ст. 3 Закона). То је и производња, нуђење или стављање у промет робе којом је извршена повреда, односно увоз, извоз или складиштење робе којом се врши повреда у сврхе производње, нуђења или стављања робе у промет, под условом да је лице које је обављало наведене активности знало или је морало да зна да је пословна тајна коришћена незаконито (чл. 4 ст. 4 Закона).

грађанском поступку, у оквиру кога ће прописати мере, поступке и правна средства водећи рачуна о томе да она буду поштена и правична, не претерано сложена ни скупа, али која ће бити делотворна и одвраћајућа.¹⁸ Најефикаснији начин да се ови захтеви испуне је путем привремених мера и Директива изричито прописује дужност држава чланица да то право обезбеде у својим националним прописима.¹⁹

Република Србија, такође, прописује овај вид заштите у грађанском судском поступку, правилима која су разрађена у складу са организацијом и вођењем тих поступака у домаћем правном систему.

2. Остваривање заштите пословне тајне у грађанском судском поступку

а) Тужба

Правила судског поступка у парницама за решавање спорова из грађанско-правних односа, укључујући и парнице за заштиту пословне тајне, уређују се Законом о парничном поступку.²⁰ Тај поступак се, у складу са начелом диспозиције, покреће искључиво тужбом заинтересованог лица.²¹ Начело диспозиције, поред тога, омогућава тужиоцу да одређује предмет спора као и да слободно определи тужбени захтев. Другим речима, тужилац одлучује о покретању парничног поступка, предмету спора и садржини тужбеног захтева.²² Начело диспозиције, даље, овлашћује суд да одлучује о тужби само у границама постављеног захтева,²³ без права да досуди више од онога што је тужилац тражио и без овлашћења да му досуди нешто друго уместо тога.²⁴

18 Директива о пословним тајнама, чл. 6.

19 Директива о пословним тајнама, чл. 10.

20 Закон о парничном поступку – ЗПП, *Службени гласник РС*, бр. 72/2011, 49/2013, 74/2013, 55/2014, 87/2018 и 18/2020.

21 ЗПП, чл. 191.

22 Према чл. 192 ст. 1 ЗПП Тужба мора да садржи одређени захтев у погледу главне ствари и споредних тражења, чињенице на којима тужилац заснива захтев, доказе којима се утврђују ове чињенице, вредност предмета спора, као и друге податке које мора имати сваки поднесак (чл. 98). Другим речима, тужилац слободно формулише тужбени захтев и то је опште правило парничног поступка, које је одраз начела диспозитивности које влада тим поступком.

Тужба је парнична радња чија се допустивост оцењује према правилима грађанског процесног, а не према правилима грађанског материјалног права. Вид. Весна Дабетић-Трогрлић, Милета Томић, *Правна дијагноза*, Београд, 2020, 120 и даље.

23 ЗПП, чл. 3 ст. 1.

24 Ако би тако урадио, суд би прекорачио тужбени захтев, што је разлог за укидање првостепене пресуде. Суд може тужбени захтев да одбије ако нађе да није основан

ЗПП се као општи пропис примењује и у поступцима у којима се расправљају спорна питања из области заштите пословне тајне. Међутим, у овим предметима се примењују и посебна правила која су прописана Законом о заштити пословне тајне. Конкретно, за тужбу је релевантан чл. 5 Закона који, супротно начелу диспозиције, прецизира садржину тужбених захтева којима се тражи заштита на основу Закона о заштити пословне тајне. Тако, тужилац може да тражи да суд: 1) утврди да је тужени повредио пословну тајну; 2) наложи престанак повреде или, у зависности од случаја, да забрани туженом да користи или да открије пословну тајну; 3) забрани туженом да производи, нуди, ставља у промет или користи робу којом је извршена повреда пословне тајне, односно забрани увоз, извоз или складиштење робе којом је повреда учињена са циљем производње, нуђења, стављања у промет или коришћења робе; 4) одреди одговарајуће мере које се односе на робу којом је извршена повреда, и то: наложи повлачење такве робе с тржишта, или уклањање с робе својстава која је чине робом којом је извршена повреда пословне тајне, или уништење робе којом је извршена повреда, односно, ако је то оправдано, њено повлачење с тржишта, под условом да се повлачењем робе не угрожава заштита пословне тајне на коју се тужба односи; 5) наложи уништење у целини или делимично докумената, предмета, материјала, супстанци или електронских докумената који садрже пословну тајну или који сами представљају пословну тајну или, ако је примерено, предају тих докумената, предмета, материјала, супстанци или електронских докумената у целини или делимично тужиоцу.²⁵ Цитирана правила су примењива када тужилац сматра да је тужени већ повредио пословну тајну. Он тада тражи од суда да утврди да постоји повреда, а поред тога поставља и други/друге захтеве у зависности од околности конкретног случаја.

Међутим, могуће је да још увек није наступила повреда пословне тајне, али да њен законити држалац сматра да је одређено лице (тужени) већ предузело радње које представљају непосредну претњу да ће пословну тајну незаконито прибавити, користити или открити. Закон и тада даје право на тужбу којом се од суда тражи да туженом забрани да даље предузима те радње и/или да му забрани да незаконито прибави, користи или открије пословну тајну.²⁶

или да тужиоцу досуди мање од онога што је тужбом тражио. Вид. ЗПП, чл. 393 ст. 1 и 2.

25 Закон о заштити пословне тајне, чл. 5 ст. 1 тач. 1–5.

26 Закон о заштити пословне тајне, чл. 5 ст. 2. Чл. 5 ст. 3 додатно предвиђа да се тужбени захтеви из ст. 1 и 2 могу поднети и против посредника који пружа услуге које треће лице користи у радњама којима незаконито прибавља, користи или открива пословну тајну, односно чије предузимање представља непосредну претњу

Право на судску заштиту временски је ограничено и мора се реализовати у року од годину дана од дана када је тужилац сазнао како за повреду, тако и за идентитет лица за које сумња да је ту повреду извршило. Независно од тога, право на судску заштиту се губи након протекла пет година од кад је наступила повреда пословне тајне или, у случају да се повреда врши континуирано током одређеног периода, од дана последње учињене повреде. Ова ограничења имају за циљ да мотивишу тужиоца да своја права врши без одуговлачења, што је потребно ради заштите интереса туженог коме је, са протеклом времена, све теже да обезбеди, односно да сачува доказе за одбрану од тужбеног захтева због чега би могао бити изложен ризику да плати већи износ одштете него да је спор изгубио у поступку који је вођен благовремено.

Приликом одлучивања о тужбеном захтеву суд је дужан да се руководи начелом пропорционалности, те мора водити рачуна о томе да мере које досуди буду у сразмери са природом и интензитетом повреде као и осталим околностима случаја.²⁷ Начело пропорционалности је значајно у поступцима у којима се правним и физичким лицима намећу одређене обавезе или ограничавају њихова права. Када је реч о парничном поступку за заштиту пословне тајне, захтев пропорционалности се одражава и у давању суду изузетног овлашћења да одступи од начела диспозиције и да, у ситуацији када утврди да је тужба основана, уместо мере коју је тужилац тражио тужбеним захтевом досуди да тужени плати накнаду у новцу. Ово изузетно овлашћење суда Закон ограничава на два начина: прво, лимитирањем максималног износа тако одређене новчане накнаде, и друго, ограничавањем његове примене. Тако, тужени може по овом основу бити обавезан да плати тужиоцу највише онолико колико би требало да се плати да је пословна тајна законито коришћена

за незаконито прибављање, коришћење или откривање пословне тајне. Чл. 5 ст. 6 прописује да осим држаоца пословне тајне тужбу из ст. 1 и 2 овог члана може поднети и стичалац лиценце, ако је за то овлашћен на основу уговора или закона.

27 Тачка 21 преамбуле Директиве о пословним тајнама предвиђа да мере, поступци и правна средства предвиђена у Директиви имају за циљ да осигурају да надлежна судска тела узимају у обзир чиниоце попут вредности пословне тајне, тежине понашања које доводи до незаконитог прибављања, коришћења или откривања пословне тајне и последице таквог поступања. Овај захтев нормиран је у чл. 7 ст. 1 тач. 1–7 Закона о заштити пословне тајне, у оквиру кога се, примера ради, наводе следеће околности које би требало размотрити: вредност и друге карактеристичне одлике пословне тајне; мере предузете ради заштите пословне тајне; понашање лица које је повредило пословну тајну приликом прибављања, коришћења или откривања пословне тајне; последице незаконитог коришћења или откривања пословне тајне, оправдане интересе странака и последице које би усвајање или одбијање тужбеног захтева могло да има на њих; оправдане интересе трећих лица; јавни интерес; заштиту основних права.

током периода у коме је тужени то чинио на незаконит начин.²⁸ Даље, суд има ову могућност само ако утврди да тужени није знао нити је морао да зна да је пословна тајна прибављена од другог лица које ју је незаконито користило или открило и под условом да би се усвајањем тужбеног захтева нанела несразмерна штета лицу које је повредило пословну тајну.²⁹ Према Директиви, износ накнаде штете у овом случају не би требало да премаши износ који би запослени требало да плати да је затражио одобрење за коришћење те пословне тајне.³⁰

Поступак по тужби за заштиту пословне тајне је хитан.³¹ То је одраз потребе организовања делотворне заштите пословне тајне јер свако одлагање решавања питања (не)постојања повреде пословне тајне доводи до обесмишљавања њене заштите.

б) Привремена мера

Основни циљ привремене мере је да омогући да пословна тајна остане пословна тајна што дуже, што значи да се спречи њено незаконито прибављање, коришћење и откривање. Привремена мера као инструмент правне заштите је оправдана само ако се њеном применом може постићи наведени циљ. Услов за усвајање предлога за привремену меру је да предлагач учини вероватним да пословна тајна постоји, да је он њен законити држалац, а да ју је противник предлагача већ незаконито прибавио и користи је, или да ће доћи до њеног незаконитог прибављања, коришћења или откривања.³²

Листа привремених мера које се траже позивањем на Закон о заштити пословне тајне је унапред одређена Законом, те је диспозиција странака и у односу на ово питање искључена.³³ Оне су преузете из Директиве о пословним тајнама, и то су: престанак или забрана коришћења

28 Закон о заштити пословне тајне, чл. 7 ст. 4.

29 Закон о заштити пословне тајне, чл. 7 ст. 4 тач. 1 и 2. Ако се установи да је у том поступању запослени био савестан, односно да није знао да лице од кога је сазнало информације које представљају пословну тајну није имало овлашћење да му је пренесе, онда је могуће да суд одреди новчану накнаду ако процени да би мера која је тражена тужбом могла да му нанесе несразмерну штету.

30 Наведена ограничења важе за судски поступак који је инициран због повреде правила Закона о заштити пословне тајне. Она не утичу на право оштећеног да од суда захтева заштиту у грађанском судском поступку на основу других прописа који, такође, садрже правне норме о заштити пословне тајне.

31 Закон о заштити пословне тајне, чл. 6 ст. 1 и 2.

32 Закон о заштити пословне тајне, чл. 10 ст. 1.

33 То се односи само на поступке у којима се тужбени захтев као и захтев за привремену меру заснива на правилима Закона о заштити пословне тајне.

или откривања пословне тајне; забрана производње, стављања у понуду или стављања на тржиште или употреба робе којом је почињена повреда, односно увоз, извоз или складиштење робе којом је почињена повреда у те сврхе; заплена или предаја робе за коју се сумња да је њом почињена повреда, укључујући увезену робу, како би се спречило њено стављање у промет на тржишту или њен промет на тржишту.³⁴

Упоређујући садржину наведених привремених мера са садржином тужбених захтева из чл. 5 ст. 1 тач. 2–4 Закона о заштити пословне тајне, јасно се уочава да између њих готово да нема разлике. То није у складу са ставом домаће судске праксе по коме суд не може да одреди привремену меру чија се садржина подударе са тужбеним захтевом зато што би то имало смисао усвајања тужбеног захтева и коначног извршења пресуде.³⁵ Упркос томе, ово подударење постоји у Закону и оно је оправдано не само због потребе усаглашавања домаћег права са законодавством ЕУ, већ зато што нема алтернативног начина да правни систем ефикасно заштити пословну тајну. Наиме, садржина тужбеног захтева у судском поступку заштите пословне тајне је унапред одређена тако да је прилагођена специфичностима пословне тајне као правно заштићеног добра, то јест потреби да се њена тајност очува што је дуже могуће.³⁶ Међутим, доказивање постојања повреде пословне тајне захтева одређено време и ако би тужилац морао да чека правоснажност пресуде да би спречио њену злоупотребу, онда судска заштита за њега не би имала смисла јер би у међувремену настала (ненадокнадива) штета. Да се то не би догодило, неопходна је привремена мера, чији је циљ исти – спречавање злоупотребе пословне тајне. С обзиром на то да је њихов циљ исти, логично је да је и њихова садржина идентична јер се злоупотреба пословне тајне спречава одређеним радњама, које је Закон

34 Директива о пословним тајнама, чл. 10 ст. 1; Закон о заштити пословне тајне, чл. 10 ст. 1.

35 Лепосава Карамарковић, „Привремене мере у парничном поступку“, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, бр. 1–2/2000, 6.

36 Подсећања ради, то су тужбени захтеви којима тужилац од суда тражи да: наложи престанак повреде или, у зависности од случаја, да забрани туженом да користи или да открије пословну тајну; забрани туженом да производи, нуди, ставља у промет или користи робу којом је извршена повреда пословне тајне, односно забрани увоз, извоз или складиштење робе којом је повреда учињена са циљем производње, нуђења, стављања у промет или коришћења робе; одреди одговарајуће мере које се односе на робу којом је извршена повреда, и то: наложи повлачење такве робе с тржишта, или уклањање с робе својстава која је чине робом којом је извршена повреда пословне тајне, или уништење робе којом је извршена повреда, односно, ако је то оправдано, њено повлачење с тржишта, под условом да се повлачењем робе не угрожава заштита пословне тајне на коју се тужба односи (чл. 5 ст. 1 тач. 2–4 Закона о заштити пословне тајне).

препознао и предвидео како као садржину тужбеног захтева, тако и као садржину привремене мере.

Привремена мера штити предлагача као хитна мера коју суд доноси под претпоставком испуњености прописаних услова. Она је привременог карактера и њеним престанком противник предлагача би могао да настави са радњама злоупотребе пословне тајне. Због тога, привремена мера није подобна да самостално заштити оправдане интересе предлагача, већ је за то потребна трајна заштита, коју може да обезбеди само судска пресуда.³⁷ Осим што се међусобно разликују по трајању, између привремене мере и пресуде је евидентна и разлика у условима за њихово усвајање. Тако је за усвајање тужбеног захтева нужно да тужилац докаже да је тужени већ повредио пословну тајну (чл. 5 ст. 1 тач. 2–4), односно да је већ предузео радње које представљају непосредну претњу да ће је незаконито прибавити, користити или открити (чл. 5 ст. 2), док су услови за одређење привремене мере да предлагач учини вероватним да пословна тајна постоји, да је он законити држалац пословне тајне, а да је противник предлагача већ незаконито прибавио пословну тајну и користи је, или да ће доћи до њеног незаконитог прибављања, коришћења или откривања.³⁸

Осим привремених мера које по садржини одговарају садржини Законом одређених тужбених захтева, суд може у истом поступку, и истовремено са тим привременим мерама, одредити и две додатне привремене мере, а то су: 1) заплена покретних и непокретних ствари лица против кога се предлаже одређивање привремене мере и 2) забрана исплате новчаних средстава са рачуна лица против кога се предлаже

37 Ипак, у предметима заштите пословне тајне пресуде не морају увек бити трајног карактера, што је, такође, одраз специфичности пословне тајне као предмета правне заштите. Конкретно, реч је о тужбеним захтевима из чл. 5 ст. 1 тач. 2 и 3 Закона о заштити пословне тајне, којима се туженом: налаже престанак повреде или му се, у зависности од случаја, забрањује да користи или да открије пословну тајну; забрањује производња, нуђење и стављање у промет или коришћене робе којом је извршена повреда пословне тајне, односно забрањује увоз, извоз или складиштење робе којом је повреда учињена са циљем производње, нуђења, стављања у промет или коришћења робе. Правило о трајности пресуде трпи одређена одступања. У ова два случаја је могуће да самом пресудом буде ограничено трајање забране (чл. 7 ст. 2 Закона), или на захтев лица које је повредило пословну тајну ако информације на које се тужбени захтев односи више не испуњавају законом прописане услове да се квалификују као пословна тајна, а што је наступило из разлога за које то лице није непосредно нити посредно одговорно (чл. 7 ст. 3 Закона о заштити пословне тајне).

38 Закон о заштити пословне тајне, чл. 10 ст. 1. Све привремене мере прописане Законом суд одређује у складу са начелом пропорционалности тако да она буде пропорционална природи и интензитету повреде, што се процењује с обзиром на околности конкретног случаја (чл. 7 Закона, а у вези са чл. 10 ст. 3).

одређивање привремене мере. За одређивање ових мера неопходно је да њихов предлагач учини вероватним да је треће лице већ незаконито прибавило, користило или открило пословну тајну у оквиру обављања своје делатности са циљем да прибави привредну или економску корист,³⁹ као и да му због тога прети ненадокнадива штета.⁴⁰

Противник предлагача може отклонити опасност од доношења привремене мере ако положи јемство као обезбеђење тужиоцевог потраживања накнаде штете. У том случају он до окончања судског поступка по тужби наставља да користи пословну тајну чија је заштита предмет спора.⁴¹

в) Тужба за накнаду штете

Свако лице, укључујући и законитог држаоца пословне тајне, има право на накнаду штете на основу општег прописа који уређује облигационе односе.⁴² Законити држалац пословне тајне, поред тога, има могућност да одштетни захтев формулише и на основу специјалног правног режима за накнаду штете због повреде пословне тајне који је прописан Законом о заштити пословне тајне.⁴³ Овај посебни правни режим формулисан је у чл. 8 Закона и усклађен је са Директивом о пословним тајнама.⁴⁴

Накнада материјалне штете остварује се у складу са начелом пуне компензације, па оштећени има право на накнаду стварне ште-

39 Према чл. 10 ст. 4 Закона о заштити пословне тајне привремену меру престанка или забране коришћења може да одреди и против посредника чије услуге користе трећа лица да би незаконито прибавила, користила или открила пословну тајну.

40 Закон о заштити пословне тајне, чл. 10 ст. 5.

41 Чл. 10 ст. 2 Директиве о пословним тајнама, који у готово идентичном тексту преузима чл. 10 ст. 2 Закона о заштити пословне тајне.

42 Проузроковање штете и њену надокнаду уређују бројне одредбе ЗОО које се по темама могу поделити на следећи начин: одговорност за штету (чл. 154–184); накнада вануговорне штете (чл. 185–205); накнада уговорне штете (чл. 262–269).

43 Поред тога, законити држалац послове тајне може, под предвиђеним условима, одштетни захтев остварити на основу на основу чл. 41 ЗТ, којим је злоупотреба пословне тајне прописана као једна од радњи која се квалификује као непоштена тржишна утакмица (чл. 41 ст. 1 тач. 4). Тако, трговац чију је пословну тајну незаконито стекао, користи или је открио тужени (лице које има својство трговца и конкурента) има право на накнаду како материјалне, тако и нематеријалне штете (чл. 41 ст. 3–6 ЗТ). Прописано је да се тужба у овом случају може поднети у року од шест месеци од дана сазнања за штету и штетника, односно у року од годину дана од окончања штетне радње (чл. 41 ст. 7 ЗТ). Право на накнаду штете због повреде пословне тајне гарантовано је и Законом о привредним друштвима (чл. 74 ст. 1 ЗПД).

44 Чл. 14 Директиве о пословним тајнама регулише питање накнаде штете.

те и измакле користи.⁴⁵ Поред тога, он има право и на накнаду нематеријалне штете под условом да докаже да је услед незаконитог прибављања, коришћења или откривања пословне тајне претрпео такву, нематеријалну штету.⁴⁶ Правило о накнади нематеријалне штете представља специфичност правне заштите пословне тајне јер ЗОО, као општи пропис који уређује накнаду штете, не признаје изричито то право правним лицима. Ову околност домаћи судови тумаче, по правилу, на тај начин да правна лица не могу претрпети нематеријалну штету и да немају право на њену накнаду.⁴⁷

Специфичност правног режима накнаде штете по основу Закона о заштити пословне тајне огледа се и у правилу које суду даје могућност да одреди накнаду штете у паушалном износу ако, у конкретном случају, не може да утврди износ накнаде штете, што је могуће због нематеријалне природе пословне тајне.⁴⁸ Критеријум на основу кога се опредељује паушални износ обештећења је објективан и узима у обзир висину накнаде коју би лице које је повредило пословну тајну платило да ју је користило на основу овлашћења њеног законитог држаоца.⁴⁹ Овако одређен износ обештећења нема, нити сме да има карактер казне, већ се мора одмерити тако да буде сразмеран претрпљеној штети.⁵⁰

ī) Објављивање пресуде

Објављивање пресуде којом је тужилац успео у спору је посебни вид заштите пословне тајне на коју обавезује Директива о пословним тајнама.⁵¹ Када суд одлучује да усвоји захтев тужиоца да се пресуда

45 Директива о пословним тајнама, чл. 14 ст. 1. Иако Закон о заштити пословне тајне не преузима ову одредбу, право на накнаду штете у складу са начелом пуне компензације се не доводи у питање у нашем праву, с обзиром на то да је прописано као опште правило у оквиру чл. 189 ЗОО.

46 Закон о заштити пословне тајне, чл. 8 ст. 3.

47 Тако, Апелациони суд у Београду у образложењу одлуке Гж. бр. 5514/12 од 7. 9. 2012. наводи да повреда доброг пословног угледа тужиоца, као повреда иначе правно заштићеног нематеријалног добра, сама по себи не може довести до новчане накнаде нематеријалне штете, јер се последице те повреде не манифестују у неком од правно признатих видова нематеријалне штете које прописује ЗОО. Наведено према: Драган Милић, „Правна лица и нематеријална штета“, доступно на адреси: <https://www.milic.rs/blog/16-pravna-lica-i-nematerijalna-steta/>, 12. 6. 2022.

48 Ово правило почива на чл. 14 ст. 2 Директиве о пословним тајнама, који изричито предвиђа могућност да се националним прописима установи то право суда у наведеној ситуацији.

49 Закон о заштити пословне тајне, чл. 8 ст. 4.

50 Директива о пословним тајнама, преамбула тач. 30.

51 Чл. 15 Директиве о пословним тајнама. Ова мера нормирана је у оквиру чл. 9 Закона о заштити пословне тајне. Чл. 9 ст. 1 Закона предвиђа да држалац пословне

објави у средствима јавног информисања, о трошку туженог, он мора пажљиво да формулише своју одлуку како се објављивањем пресуде не би угрозила тајност пословне тајне, јер када се она једном открије – повраћај у пређашње стање више није могућ. Овом мером се чини јавно доступном информација да је учињена повреда пословне тајне тужиоца, чиме се остварује неколико значајних циљева. Пре свега, њена је улога превентивна јер може допринети одвраћању потенцијалних извршилаца злоупотребе пословне тајне у будућности. Поред тога, на овај начин се подиже свест јавности о значају и потреби заштите пословних тајни.⁵²

За тужиоца који је оштећен због тога што је тужени незаконито стекао, користио или открио пословну тајну, објављивање пресуде представља сатисфакцију. Имајући то у виду ова се заштитна мера у односу на тужиоца може посматрати и као неновчана накнада нематеријалне штете,⁵³ што се може аргументовати и позивањем на чл. 199 ЗОО, који уређује нематеријалну штету због повреде права личности.⁵⁴ Као права личности најчешће се наводе право на живот, телесни интегритет, духовни интегритет, слобода, част, углед итд.⁵⁵ Очигледно је да су побројана права иманентна физичким лицима, али је могуће и да нека од њих буду својствена и правним лицима, на пример право на фирму и право на пословни углед.⁵⁶ Ако је то тако, онда повреда тих права може проузроковати нематеријалну штету правном лицу.⁵⁷

тајне може тужбом захтевати да правоснажна пресуда, којом су у целини или делимично прихваћени тужбени захтеви из чл. 5 и 8 тог закона, буде објављена у целини или делимично у средствима јавног информисања о трошку туженог. За тужбене захтеве из чл. 5 вид. излагање о тужби (поднаслов 2.2.1. у овом раду), а за захтеве из чл. 8 Закона вид. излагање о привременим мерама (поднаслов 2.2.2. у овом раду).

52 Директива о пословним тајнама, преамбула тач. 31.

53 Право законитог држаоца пословне тајне на нематеријалну штету је изричито признато чл. 8 ст. 3 Закона о заштити пословне тајне.

54 Чл. 199 ЗОО гласи: „У случају повреде права личности суд може наредити, на трошак штетника, објављивање пресуде, односно исправке, или наредити да штетник повуче изјаву којом је повреда учињена, или што друго чиме се може остварити сврха која се постиже накнадом.“

55 Ивана Симоновић, Мирослав Лазић, „Грађанскоправна заштита права личности“, *Зборник радова Правног факултета Универзитета у Нишу*, бр. 68/2014, 270. Вид. Драгољуб Стојановић, „Члан 199“, *Коментар Закона о облигационим односима* (главни ред. Слободан Перовић), Београд, 1995, 466.

56 Boris Vizner, *Komentar Zakona o obveznim (obligacionim) odnosima*, Zagreb, 1978, 911.

57 Подсећања ради, понављамо да је Законом о заштити пословне тајне изричито признато право законитог имаоца пословне тајне, који је по правилу правно лице, на накнаду нематеријалне штете (чл. 8 ст. 3 Закона о заштити пословне тајне).

Објављивање пресуде којом се потврђује повреда права личности према чл. 199 ЗОО представља за тужиоца одређени вид сатисфакције, која се огледа у томе што се он на тај начин доводи у ону друштвену и личну ситуацију, односно стање у коме би се налазио да му таква повреда није нанета.⁵⁸ Аналогно томе, објављивање пресуде у којој је тужилац успео у спору за заштиту пословне тајне представља неновчани вид накнаде нематеријалне штете. Ово зато што је основни циљ накнаде штете успостављање стања које је било пре него што је штета настала (чл. 185 ст. 1 ЗОО), па би се у овом случају ова неновчана накнада могла одредити и као натурална реституција.⁵⁹

3. Остваривање заштите пословне тајне у кривичном поступку

Одавање пословне тајне је нормирано као кривично дело у чл. 240 Кривичног законика Републике Србије.⁶⁰ Радња извршења основног облика овог кривичног дела је одређена као неовлашћено саопштавање, предаја или на други начин чињење доступним података који представљају пословну тајну, или прибављање таквих података у намери да се предају непозваном лицу. Тежи облик дела је квалификаторно одређен с обзиром на околности његовог извршења и односи се на ситуацију када починилац то чини из користољубља.⁶¹ Поред тога, за квалификацију тежег облика неопходно је и да подаци или документи који представљају

58 Објашњавајући ову тврдњу, Визнер објашњава да се код успостављања претходног стања када је у питању материјална штета због уништења или оштећења туђе ствари, што регулише чл. 185 ЗОО, ради о објективном поправљању штете путем натуралне реституције, док се овде ради о субјективној „задовољштини“ којом се исправља, брише љага нанета оштећеном и код њега се успоставља оно стање које је постојало пре учињене повреде неког његовог права личности, а што се не постиже неком фактичком натуралном реституцијом већ успостављањем оног стања у коме се оштећеник налазио пре повреде, с обзиром на свој друштвени положај. В. Vizner, 911–912.

59 *Ibid.*

60 Чл. 240 КЗ гласи: „(1) Ко неовлашћено другом саопшти, преда или на други начин учини доступним податке који представљају пословну тајну или ко прибавља такве податке у намери да их преда непозваном лицу, казниће се затвором од шест месеци до пет година. (2) Ако је ово дело учињено из користољубља у погледу нарочито поверљивих података, учинилац ће се казнити затвором од две до десет година, и новчаном казном, а ако је учинио из нехата, казниће се затвором до три године. (3) Ко дело из става 1 овог члана учини из нехата казниће се затвором до три године. (4) Пословном тајном сматрају се подаци и документи који су законом, другим прописом или одлуком надлежног органа донесеном на основу закона проглашени пословном тајном чије би одавање проузроковало или би могло да проузрокује штетне последице за субјект привредног пословања.“

61 Вид. Предраг Мирковић, Марија Јоксовић, „Правне последице дужности чувања пословне тајне“, *Култура њолиса*, посебно издање, 2017, 152–153, 149–154.

пословну тајну имају нарочито поверљив карактер. Кривично дело се сматра довршеним самим прибављањем поверљивих података са намером да се предају непозваном (неовлашћеном) лицу.⁶²

Законити држалац пословне тајне би требало да размишља рационално и целисходно те да кривичноправну заштиту користи када за то постоје озбиљни разлози и оправдана потреба, јер се може претпоставити да надлежни органи своје ресурсе приоритетно користе за расветљавање тежих кривичних дела. Поред тога, за откривање и доказивање овог кривичног дела често је потребна примена одређених, високо специјализованих знања да би се препознало да ли одређени подаци или документација представљају пословну тајну,⁶³ да ли ти подаци или документација имају нарочито поверљив карактер, да ли је кривично дело уопште извршено ако је заштита пословне тајне организована уз примену напредних технологија и/или је радња извршења почињена уз коришћење напредних технологија итд.

III Закључак

Систем правне заштите пословне тајне у Републици Србији је уређен на начин да обезбеђује ефикасну заштиту информација, документа, знања и искуства и других садржаја који, ако су тајни, обезбеђују компетитивну предност њиховог законитог држаоца на тржишту. Ризик за злоупотребу пословних тајни је реалан и увећава се сразмерно са ширењем употребе компјутера за њихово складиштење, те коришћења интернета, електронске поште и осталих савремених средстава комуникација за размену информација, укључујући и пословне тајне. Због тога је од кључног значаја да привредни субјекти континуирано предузимају одговарајуће мере да своје пословне тајне прво идентификују, а потом и да их заштите. Први ниво заштите пословних тајни је у рукама њихових законитих држалаца, и уколико је они боље организују и спроведу – утолико се смањују ризици за њихову злоупотребу. Ако се то ипак догоди, онда законитом имаоцу пословне тајне стоји на располагању могућност коришћења различитих мера и поступака за њихову заштиту.

У овом раду се анализира систем правне заштите пословне тајне који је у правном систему Србије формулисан тако да буде ефикасан ако

62 Ненад Тешић, „Пословна тајна на српски начин (*de lege lata*)“, *Усклађивање пословној права Србије са правом ЕУ (2011)* (ур. Вук Радовић), Београд, 2011, 534.

63 Према чл. 240 ст. 4 КЗ „Пословном тајном сматрају се подаци и документи који су законом, другим прописом или одлуком надлежног органа донесеном на основу закона проглашени пословном тајном чије би одавање проузроковало или би могло да проузрокује штетне последице за субјект привредног пословања“.

се правилно примењује. Циљ рада је да применом догматскоправног метода представи тај правни режим, а потом и да се он анализира као целивит систем, те да се идентификују његове специфичности и да се оне адекватно вреднују. Полазна хипотеза је да је заштита пословних тајни стратешко питање које захтева пажљиво планирање и организовање, као и константно унапређивање, што све има за циљ да се очувају пословне тајне и да се оне што дуже економски искоришћавају.

Ако законити држалац пословне тајне сматра да су оне већ злоупотребљене (незаконито стечене или неовлашћено коришћене или су откривене), или да је треће лице већ предузело радње које представљају непосредну претњу да ће пословна тајна бити злоупотребљена, он може своје интересе заштити пред судом, при чему му стоје на располагању различите мере заштите. Да би донео за себе најбољу одлуку о томе које мере, или коју комбинацију могућих мера ће тражити од суда да усвоји он треба стратешки да размотри све релевантне правне и пословне чињенице у конкретном случају. Циљ рада је испуњен ако заинтересована лица у њему пронађу неке од одговора на питања која се постављају у конкретним ситуацијама злоупотреба пословних тајни.

Коришћена литература

- Vizner Boris, *Komentar Zakona o obveznim (obligacionim) odnosima*, Zagreb, 1978.
- Дабетић-Трогрлић Весна, Томић Милета, *Правна дијагноза*, Београд, 2020. (Dabetić-Trogrlić Vesna, Tomić Mileta, *Pravna dijagnoza*, Beograd, 2020)
- Карамарковић Лепосава, „Привремене мере у парничном поступку“, *Гласник Адвокатске коморе Војводине*, бр. 1–2/2000. (Karamarković Leposava, „Privremene mere u parničnom postupku“, *Glasnik Advokatske komore Vojvodine*, br. 1–2/2000)
- Мирковић Предраг, Јоксовић Марија, „Правне последице дужности чувања пословне тајне“, *Култура полиса*, посебно издање, 2017. (Mirković Predrag, Joksović Marija, „Pravne posledice dužnosti čuvanja poslovne tajne“, *Kultura polisa*, posebno izdanje, 2017)
- Newman K. Bradford, „Protecting Trade Secrets – Dealing with the Brave New World of Employee Mobility“, *Business Law Today*, Vol. 17, Nr. 2/2007.
- Перовић Вујачић Јелена „Клаузула поверљивости у међународним привредним уговорима“, *Constitutio lex superior: сећање на професора Павла Николића* (ур. Оливер Николић, Владимир Чоловић),

- Београд, 2021. (Perović Vujačić Jelena „Klauzula poverljivosti u međunarodnim privrednim ugovorima“, *Constitutio lex superior: sećanje na profesora Pavla Nikolića* (ur. Oliver Nikolić, Vladimir Čolović), Београд, 2021)
- Симоновић Ивана, Лазић Мирослав, „Грађанскоправна заштита права личности“, *Зборник радова Правног факултета Универзитета у Нишу*, бр. 68/2014. (Simonović Ivana, Lazić Miroslav, „Građanskopravna zaštita prava ličnosti“, *Zbornik radova Pravnog fakulteta Univerziteta u Nišu*, br. 68/2014)
- Стојановић Драгољуб, „Члан 199“, *Коментар Закона о облигационим односима* (главни ред. Слободан Перовић), Београд 1995. (Stojanović Dragoljub, „Član 199“, *Komentar Zakona o obligacionim odnosima* (glavni red. Slobodan Perović), Beograd, 1995)
- Тешић Ненад, „Пословна тајна на српски начин (*de lege lata*)“, *Усклађивање пословног права Србије са правом ЕУ (2011)* (ур. Вук Радовић), Београд, 2011. (Tešić Nenad, „Poslovna tajna na srpski način (*de lege lata*)“, *Usklađivanje poslovnog prava Srbije sa pravom EU (2011)* (ur. Vuk Radović), Beograd, 2011)

Katarina JOVIČIĆ, PhD
Senior Research Fellow at the Institute of Comparative Law in Belgrade,
Serbia

TRADE SECRET PROTECTION IN THE LAW OF THE REPUBLIC OF SERBIA

Summary

The subject of this paper is analysis of trade secret protection in Serbian law, which is organized and implemented at two levels: within the business company and the proceedings before the court. By applying the dogmatic method of research, the rules of current and relevant domestic sources of law are analysed, while the comparative method is used for comparing the Serbian system of trade secret legal protection with the analogous legal system in the European Union. The starting hypothesis is that the protection of trade secrets is a strategic issue that requires thoughtful planning and organization as well as constant improvement to preserve trade secrets and use their commercial potential for as long as possible. The aim of this work is to reach the conclusions that are practically usable both for trade secrets holders and for everyone else who participates in various roles in judicial procedures for trade secret protection.

Key words: *Trade Secret Protection. – Lawsuit Claims for Trade Secret Protection. – Claim for Damages Due to Unlawful Acquisition, Use and Disclosure of Trade Secret. – Provisional Measures for the Protection of Trade Secret.*

Датум пријема рада: 10. 8. 2022.

Датум прихватања рада: 10. 10. 2022.